

Stanislaw Lem:

Béke a Földön

Pokój na Ziemi

Gebethner i Ska

Warszawa 1992

Copyright © 1987 Stanislaw Lem

Fordította: Nemere István

ISBN 963-9229-11-3

ISSN 1219-9036

N&N Könyvkiadó, Budapest 2001

(részletek)

Hogy az egyre követhetlenebb fegyverkezési versenyt megfékezzék, a Föld kormányai összefognak, és valamennyi tömegpusztító eszközt kitelepítik a Holdra. Bolygónk egéről elvonulnak tehát az állandó háborús veszély fenyegető fellegei, és beköszönt végre a béke. Ám az önreprodukáló, értelmes fegyverek holdi magányukban talán mindent megsemmisítő bosszúhadjáratra készülnek. Az emberiség csak egyetlen módon bizonyosodhat meg efelől: valakinek föl kell utazni oda. És ki lehetne alkalmasabb a feladatra, mint minden lében kanál Ijon Tichy? Csakhogy Föld kémje maga is fegyverré válik a fegyverek kezében, és mire visszatér, már maga sem tudja, kinek dolgozik valójában.

*

Miért vannak tele az iskolai tankönyvek olyan alakokkal, mint például az a Nagy Sándor? Akinek ráadásul már az apja is király volt, és csak beleült a készbe? Miért kell a gyerekeknek Kolumbuszról megtanulniok, hogy felfedezte Amerikát, ha nem is akarattal, hanem véletlenül, Indiát keresve fedezte fel? És ugyanakkor az uborka felfedezőjéről egyetlen szót sem találni sehol! Pedig hát Amerika nélkül még ellett volna a világ, előbb vagy utóbb úgyis előkerült volna az a kontinens, de az uborkát nem fedezhették volna fel véletlenül, és ma nem lenne a tányéron a hús mellett, különösen pedig kovászos formájában. És mennyivel heroikusabb és szentebb volt ezen névtelen hősök halála az elesett katonák halálához képest! Ha egy katona nem rohant az ellenséges lövészárkok felé, hadbíróság elé állították — ám senki sem kényszerítette amazokat arra, hogy mérges bogyókat vagy gombákat egyenek, és szörnyű halállal haljanak.

*

A piacon az igazi nagy áttörést a teleferiták, a távolról irányítható „üresék” hozták meg. Ezek is babák, ideálisan hasonlítanak az igazi nőkhöz, ámde belül „üresék”, vagyis nincs agyuk. Én nem vagyok nőgyűlölő, és amikor „agyatlanokról” beszélek, nem a szokásos szőkenő-viceket ismétlem. Ez szó szerint így van: a teleferiták bábok, az ember által távolból irányítható üres burkok.

Bárki átváltozhat teleferikus irányítóvá. Elég, ha magára veszi az érzékelőkkel teli speciális öltözetet. Senki sem tudta, milyen megrázkódtatást okoz majd ez a találmány az emberi életben – a szexuális élettel az élen, kezdve a házasságon és befejezve a világ legősibb foglalkozásán. A jogászok számára új dilemmák születtek. Például a törvény nem ismerte el intim kapcsolatnak azt, amikor valaki egy sex dollal volt, és szó sem lehetett arról, hogy ezért válást mondjanak ki. Teljesen mindegy, hogy kitömött vagy biciklipumpával felpumpált „babáról” volt szó, hogy első vagy hátsó meghajtással rendelkezett, vagy hogy a sebességet kézzel kellett-e rajta kapcsolni. Ugyanúgy nem tartották ezt házasságtörésnek, mintha valaki a szekrényfiókkal élt volna együtt. Ám a teleferikus gyártmányok mégis arra kényszerítették a polgári jogot, döntse el: házasságtörést követ-e el az a házasember, aki egy teleferikus babával adja össze magát. A szakirodalomban és a médiában forró viták zajlottak a „tele-házasságtörésről”, vagyis a távolból történő megcsalásról. De ez még csak a kezdet volt. Jöttek a nehezebb kérdések. Például: megcsalhatja-e a férj a feleségét – ugyanazzal az aszszonnyal, csak annak fiatalabb példányával? Egy bizonyos Adlai Groutzer a Gynandroics bostoni leányvállalatánál megrendelt egy teleferikus lányt, a saját felesége másolatát, amikor az 21 éves volt – és nem 59, mint most. A problémát az jelentette, hogy 21 éves korában Mrs. Groutzer még nem Groutzerné volt, hanem James Brown felesége, akitől húsz évvel később vált el, hogy férjhez mehessen Groutzerhez. Az ügy megjárta az összes ítélőszéket.

Bíróságnak kellett megállapítania, vajon az a feleség, aki nem akarja intim módon mozgatni a sex dollt, megtagadja-e ezáltal a házastársi kötelességét? No és lehetséges-e a teleferikus vérfertőzés, szadizmus és mazochizmus? Vagy éppenséggel a pederasztia?

Egy cég olyan bolti próbababákat árult, amelyekhez alkatrészeket rendelhettek a vevők, és ezekkel átalakíthatták őket szex-babákká, vagy éppenséggel kétnemű szeretővé. E kétnemű babákból a japánok rengeteget exportáltak az USA-ba és Európába, persze nyomott áron. Ezeken egyetlen mozdulattal át lehetett állítani az aktív nemet („ami itt dugó, ott lyuk, és fordítva”).

A Gynandroics vevői között állítólag sok idős prostituált volt, akik személyesen már nem művelhették mesterségüket, ám a sokéves rutin révén a távirányított babák terén valóságos bajnokoknak bizonyultak. Persze a dolgok nem korlátozódtak csak az erotikára. Így például egy tizenkét éves iskolai tanuló – akinek tanára a diktálás során elkövetett helyesírási hibákért rossz jegyet adott – egy atlétikus felépítésű teleferitát

használt bosszúból. A bikaerős bábu apja tulajdona volt. Ennek a robotnak a távirányító bőrébe bújva a gyerek laposra verte a tanárt, sőt szétverte annak lakását is. Ez a teleferita mellesleg úgynevezett otthonőr volt. Rengeteget eladtak ebből a modellből. Olyan volt, mint a házőrző kutya, csak embernek látszó kiadásban – a kertben tartották egy ólban, hogy őrizze a házat. A ház tulajdonosa éjszakára speciális pizsamában feküdt le, és ha a szerkezet az éjszaka folyamán idegen behatolót jelzett – fel sem kellett kelnie az ágyból, egyszerre akár több betörőnek, tolvajnak, behatolónak is elláthatta a baját, sőt elkapta, és ott tartotta őket, míg megérkezett a rendőrfőnök. A gyerek apja távollétében lopta el ezt a pizsamát...

Az utcákon nemegyszer láttam zajos csoportokat, akik a Gynandroics és a hasonló japán gyártók ellen tüntettek. A legtöbb résztvevő nő volt. Néhány olyan amerikai tagállamban, ahol a homoszexualitást még büntették, a törvényhozók pánikba estek. Most már nem tudhatták ugyanis, hogy az a homokos, aki egy normális férfiba szerelmes, vajon bünt követ-e el, amikor ráküld egy csinos női szexbabát, akit a távolból ő irányít...?

Új fogalmak is születtek. A playmate mintájára lett a telemate – a távirányított szerető avagy feleség. Amikor aztán a Legfelsőbb Bíróság végre megengedhetőnek minősítette a per procura (vagyis távollétükben zajló) házasságot, ahol a két felet csak egy-egy távirányított bábu képviselte — következett a Kuckermann-ügy

A férj utazó ügynök volt, a feleség egy fodrászatot vezetett. Ritkán találkoztak, az asszony ugyanis sok időt töltött a fodrászatban, a férfiú meg folyton úton volt. Végül is megegyeztek abban, hogy házasságukat távirányítással fogják élni — a vita azon tört ki, vajon a férjet helyettesítsék-e egy férfi-bábuval, vagy a feleség irányíthat egy női bábút, akit a férje vihet magával az utazásaira. Ráadásul a szomszédjuk azt ajánlotta, hogy mindketten alkalmazzanak egy távoli helyettesítőt — egy távirányítós férj és egy távirányítós feleség salamoni döntésnek tűnt. Kuckermannék azonban kretén és sértő ötletnek tartották ezt a javaslatot. Fogalmuk sem volt róla, hogy miután a sajtó szétkürtölte esetüket, a teleferikus jelenség eszkalációja, kiszélesedése következett be.

Hiszen bárki megtehetette, hogy a szexbabára vagy bármilyen más célú teleferikus robotra ráhúzott egy elektródás öltözetet, hogy a bábu azzal irányítsa a másik bábút — és így tovább, és így tovább... vég nélkül. Ez a koncepció lelkes fogadtatásra talált az alvilágban. Ugyanis ahogyan megállapítható, hol működik egy rádióadó, úgy az is felfedezhető, hogy egy teleferikus robotot honnan irányítanak. A rendőrség ezt a módszert használta, ha távirányított bolti betörés vagy gyilkosság igazi tettesét kellett felderítenie. Ám ha a gyilkos bábút egy másik... bábu irányítja — mire a rendőrség ezt elkapja, az igazi tettes már szétkapcsolt, megszűnt rádiókapcsolata a közbülső bábuval, és így eltörölte önnön nyomát, elfoghatatlanná vált.

A TELEMATE cég és a japán SONY vállalat katalógusai liliputi méretektől King

Kongig ajánlottak teleferikus bábukat, női készletükben pedig akár történelmi szépségek másai is akadtak: Nofretete, Kleopátra, Navarra királynője, és persze a modern filmsillagok sem hiányozhattak a listáról. Hogy elkerüljék a személyiségi jogok megsértése miatt indítandó pereket, részletekben is árulták a bábukat. Attól kezdve, ha valaki az ágyába akarta vinni az USA First Ladyjét vagy a szomszédja feleségét, postai úton rendelte meg a jellemző testrészeket, és otthon rakta őket össze. A négy fal között pedig a vevő a Telemate rajzos instrukciója szerint olyan bábút állított össze, amilyent akart. Állítólag felbukkantak olyan narcisztikus egyének is, akik önmagukon kívül senkit sem szerettek — ezek önmagukat rendelték meg, vagyis saját másolatukat szerették aztán...

A törvényhozás összeroppant az újfajta ügyek tömege alatt — ugyanakkor világos volt az is, hogy nem lehet egyszerűen megtiltani a teleferikus bábuk gyártását úgy, ahogyan tiltják azt is, hogy magánszemélyek atombombát vagy kábítószereket állítsanak elő. Már csak azért is, mert mire idáig jutottak, a teleferikus ipar kibontakozott, és komoly hasznot hajtott a nemzetgazdaságoknak, de a tudománynak és technikának is, beleértve az űrhajózást. Hiszen a Szaturnuszhoz vagy Jupiterhez hasonló távoli, nagy bolygókon az ember személyesen nem szállhatott le — de a teleferikus másodpéldánya minden bizonnyal megtehetette ezt.

Teleferitákat használtak hát a bányászatban és a hegyi mentésben, de földrengések és más elemi csapások alkalmával is. A teleferikus bábák nélkülözhetetlenek voltak az életveszéllyel fenyegető pusztító kísérleteknél. A Lunar Agency külön szerződést kötött a Gynandroics vállalattal holdi bábuk gyártására.

*

Bemutatták nekem az egész termelési folyamatot attól kezdve, hogyan hegesztik össze az ultrakönnnyű dural-csontvázakat, majd hogyan öntik azt le emberi formát utánzó masszával. A legtöbb teleferikus bábút nyolc méretben készítik el, amit közönségesen csak „kalibernek” neveznek. Az egyéni megrendelésre készülő bábuk több mint hússzor drágábbak. Mellesleg a távirányított bábunak egyáltalán nem kell hasonlítania az emberhez, ám minél inkább különbözik, annál nagyobb problémák lehetnek a távirányításával. A farkok például továbbra is igen használható szerv, például a magas építkezéseken dolgozók esetében, vagy amikor magasfeszültségű vezetékeket kell felállítani. Az embernek azonban egyszerűen nincs mivel irányítania a farkát.

*

Az elembertelenedés trendje a 21. század fegyverrendszereiben, avagy a tótágas evolúció.

Dehumanization Trend in Weapon Systems of the Twenty First Century or The Upside Down Evolution

Az új trendet írták meg : a háború embertelenítését. Egyre kevesebb ember akart fegyverbe állni, és a harci készség csökkenése egyenesen arányos volt a jólét fokával. A gazdagabb államok fiataljai a nemes jelszót: dulce et decorum est pro patria mori (édes és dicső dolog meghalni a hazáért) valamiféle járvány reklámjának hitték. És éppen akkor kezdődött az intellektuális iparban a költségek zuhanása. A számítógépeket, csipeket a genetikai ipar termékeivel, „corn”-okkal helyettesítették. Nem véletlenül nevezték őket „gabonának”, hiszen ezek is tenyésztésből származtak. Mesterséges mikrobákból, főképpen *Silicobacterium Logicuin* Wieneri-ből készültek, az utóbbit a kibernetika alapítójának tiszteletére keresztelték el így

Egy ilyen maréknyi elem annyiba került, mint egy marék cirokmag. Így hát a mesterséges intelligencia olcsóbb lett, viszont a fegyverek új generációi geometriai haladvány szerint drágultak. Az első világháborúban egy repülőgép még annyiba került, mint egy autó — a másodikban viszont már annyiba, mint húsz autó. A huszadik század végén már 600 autó árértékű készült egy harci gép. Kiszámították, hogy 70 év múlva egy-egy szuperhatalomnak már csak 18-22 ilyen drága gépre telik majd.

E két tendencia találkozása okozta, hogy a seregekből eltűntek az emberek. Így hát a hadseregek élő erői holt erővé változtak. Ráadásul ekkor az emberiség két nehéz válságot is átélt. Az egyik a kőolaj árának hirtelen emelkedése volt. A másik, amikor nem sokkal később éppen olyan váratlanul rettenetesen lezuhant az olajár. A klasszikus piacgazdaság törvényei nem működtek, de még kevesen voltak tisztában a jelenség igazi értelmével. Például azzal, hogy távolodik a régi kép — egy sisakos katona szuronnal a kezében indul rohamra... Ez éppen olyan távoli lett már, mint a páncélba öltözött középkori lovagok.

*

Mivel a technikusok gondolkodása egy ideig tehetetlenségből kifolyólag a régi úton járt, gyártottak még nagy harci gépeket: tankokat, ágyúkat, szállítókat és más gépezeteket, amelyeket embereknek szántak. Akkor is, amikor a gépek már emberek nélkül, önállóan indulhattak a csatába. De hamarosan összeomlott a páncélos gigantomania hulláma, és átment a sietős miniatürizálás fázisába. Addig minden fegyverzetet az emberhez, annak anatómiai méreteihez alakítottak ki, hogy

hatékonyan ölhessen vele — és persze a fiziológiájához, hogy őt is hatékonyan megölhessék.

Mint már oly sokszor, ezúttal sem érte fel ésszel senki, milyen korszak következik. A felfedezések, amelyek aztán összekapcsolódtak a Dehumanization Trend... szerint, a tudomány nagyon távoli övezeteiben jöttek létre. Az intellektuális olyan olcsó mikrocipeket hozott létre, akár a fűszál, a neuroentomológia pedig megfejtette végre a rovarok titkait. Amelyek a méhekhez hasonlóan társadalomban élnek és közös célokért dolgoznak, saját nyelven érintkeznek — annak ellenére, hogy az emberi agy 380 ezerszer nagyobb egy méh idegrendszerénél!

Egy közkatónának teljességgel elégséges a méh érzékelése, ha azt megfelelően átalakítják. A harci hatékonyság és az értelem két különböző dolog, legalábbis a harctéren. A miniaturizálás felé ható nyomás legfontosabb tényezője az atombomba volt. A méretcsökkentés kényszerűsége egyszerű és közismert tényeken alapult — ám ezek az idő katonai érzékelésének határán kívül voltak. Amikor 70 millió évvel ezelőtt egy hatalmas meteor zuhant a Földre, és századokra lehűtötte a klímát, mert porfelhőkkel szennyezte a légkört — a katasztrófa az utolsó példányig végzett a nagy gyíkokkal, a dinoszauruszokkal. Viszont alig érintette a rovarokat, és nem hatott a baktériumokra. A paleontológiai lényeg egyértelmű volt: minél nagyobb méretű a pusztító erő, annál kisebb rendszerek térhetnek ki a hatása elől. Az atombomba szétszórta a hadseregeket. A katonák kicsinyítése egy hangya méretére a huszadik században csak tiszta fantázia lehetett, hisz az ember méreteit nem lehetett lecsökkenteni. Akkoriban automata katonákra gondoltak inkább, emberformájú robotokra, ami már akkor is naiv és idejét múlta dolog volt. Bár az ipar elembertelenedett, a dolgozókat az autógyári szerelőszalagok mellett helyettesítő robotok nem emberformájúra készültek. Ezek tetszés szerint kiválasztott emberi részletek kinagyításai voltak. Például egy agy hatalmas acélmarokkal, vagy agy szemekkel és ököllel, mint érzékszerv és kéz.

Ám az atomfenyegetés idején nem vihettek a harcterekre nagyméretű robotokat. Így kezdtek megszületni a radioaktív, mesterséges rovarok. Kerámia-rákfélék, titánból gyártott kígyók és hernyók, ezek beáshatták magukat a földbe, és csak az atomrobbanás után jöttek elő. A mesterséges repülő rovarokkal meg mintha egyetlen mikroszkopikus egységbe olvasztották volna a repülőgépet, a pilótát és annak lövedékeit. Így aztán a manőverező harci egység egy mikrohadereg lett, amely tényleges harci erőt csak egészében jelentett, amint a magányos méhecske nem ér semmit, ám a méhraj lehet mindent túlélő egység. Sokféle mikrohadereg jött létre, ezek két, egymással ellentétes elven alapultak.

Önállósági szempontból egy ilyen sereg úgy működött, mint a hangyák harci menete, mint a kórokozók hulláma vagy a bögölyök raja. A telotopizmus elvei szerint a mikrohadereg nem volt más, mint önmagukat összeállító elemek óriási gyűjteménye.

Az elemek repültek vagy másztak a talajon. Taktikai vagy stratégiai célok szerint haladtak a cél felé, erősen szétszóródva, hogy aztán a célhelyen az előre beadott program szerint egyesüljenek. Ez úgy nézett ki, mintha a harci felszerelések nem egészben, végleges alakban jöttek volna ki a gyárból, hanem mint fél- vagy negyedkész gyártmányok. Ezek csak közvetlenül a cél előtt egyesültek harci gépezetté. Ezért kapcsolódó seregeknek is nevezték őket. A legegyszerűbb példa az autodiszperzív atomfegyver volt.

*

Amikor fellöttek egy nukleáris robbanófejű felszerelt ICBM-rakétát, azt az űrből műholdakkal, a Földről pedig radarokkal vehették észre. Ám nem figyelhettek fel egy-egy nagy felhőre, amely mikrorészecskékből állt. Ezek erősen szétszóródva haladtak, urániumot vagy plutóniumot vittek magukkal, és ez kritikus tömeggé csak a cél közelében állt össze — legyen az egy gyár vagy egy ellenséges város.

Egy ideig párhuzamosan léteztek a régi és új fegyverek — de a masszív, nehéz harci fegyverzet végleg és gyorsan átadta helyét a mikrofegyvereknek. Hisz ezek szinte láthatatlanok voltak. Ahogyan a kórokozók bejutnak az állat szervezetébe, hogy azt belülről pusztítsák el — a mesterséges mikrobák a beljük kódolt terv szerint hatoltak be az ágyúk csövébe, a lőszerkamrákba, a tankok vagy repülőgépek motorjába. Felfalták a fémet, vagy eljutva a lőporig, felrobbantották a lövedékeket. Mit kezdhetett akár a legderekből, gránátokkal felszerelt katona a mikroszkopikus, halott ellenséggel? Csak annyit, mint az orvos, aki kalapáccsal vetné rá magát a kolerabacilusokra. Az egyenruhás ember olyan tanácstalan volt, akár a római légiós a gépfegyvergolyókkal szemben, ha ilyen önmagát célra vezérlő, biotropikus, minden élőtet legyilkoló mikrofegyver-felhővel találkozott.

A harci taktika már a huszadik században is olyan volt, hogy a zárt seregek inkább szétszóródtak és úgy mozogtak. Még mindig léteztek azonban frontvonalak. Ám most azok is eltűntek. A mikroseregek könnyűszerrel áthatoltak a védelmi övezeteken, és mélyen az ellenség hátába kerülhettek. Egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy a nagy kaliberű nukleáris fegyver igazából hatástalan — használata egyszerűen nem fizetődött ki. Termonukleáris fegyverrel harcolni a vírusos fertőzés ellen — igen kis hatásfokkal működhet a dolog. Ezenfelül a lövedék ára nem lehet sokkal magasabb az elpusztítandó cél értékénél. Piócákra nem cirkálókkal vadásznak.

Az ember nélküli korszak során az lett a legnehezebb feladat, amikor az ellenséget kellett megkülönböztetni a saját katonájától. Ezt régebben FOF-nek (Friend Or- Foe) hívták és elektronikusan oldották meg, „jelszó és válasz”-alapon. Amikor rádió útján rákérdeztek, a repülőgép vagy lövedék magától közölte a jelszót — mert ha nem, ellenségként támadták. Ez a huszadik századi maradvány is elavult. Az új fegyvertervezők az élet birodalmához fordultak — a növények, állatok és

baktériumok világából kölcsönöztek. A felderítés az élő fajok módozatait ismételte: az immunológiájukat, az antigének harcát az antitestekkel, de a mimikrit, védőszíneket, álcázást is. A halott mikrofegyver nemegyszer ártalmatlan mikroorganizmusnak, sőt növényi pihének tette magát, miközben belül halált hozó, pusztító tartalmat rejtegetett. Megnőtt az informatikai összeütközések jelentősége is. Ezalatt nem propagandát értettek, hanem azt, amikor beférkőztek az ellenség hírközlésébe, hogy azt megbénítsák, vagy — akárcsak a nukleáris sáskajárás esetében — korábban egyesüljenek kritikus tömeggé, és ne engedjék az ellenfelet a védelmezni kívánt célhoz.

A könyv szerzője leírta a csótányt, amely néhány mikrokatoná prototípusa volt. Ez a rovar a potrohán visel pár vékonyka szőrszálát. Ha ezek megrezdülnek a levegő nyomásától, a csótány menekülni kezd — ugyanis érzékelői közvetlen kapcsolatban állnak a hátsó idegrendszerrel. Ezek különböztetik meg az ártalmatlan légmozgást az ellenség által létrehozott rezdülésektől.

*

A második fázisban megnőtt a kriptomilitáris diverzió, ami már megkülönböztethetetlenül katonai tevékenységnek látszott. Már a huszadik század is ismerte a savas esőket, amikor kéntartalmú szennyezés égetve káros felhőkből zuhogott a hígított kénsav. Most olyan maró esők jöttek, amelyek megsemmisítették a házak tetejét, a gyárakat, az utakat, elektromos vezetékeket — ugyanakkor nem lehetett megállapítani, hogy ezek most vajon a mérgezett természet művei-e, vagy az ellenségé, aki szelekkel irányítja azt a célba. És így lett mindennel. Tömegesen pusztultak a tenyésztett állatok — de vajon az állathullás természetes vagy szándékolt volt-e? A sors műve a tengerpartot pusztító vihar, mint valaha, vagy valaki ügyesen irányítgatja az óceánt és a ciklonokat? A végzetes szárazságot a természet küldte ránk, vagy valakik már uralják a légmozgásokat és az esőfelhőket is?

Egyre több munkája lett a klimatikus-meteorológiai elhárításnak, a szeizmikus kémeknek, a járvány-ügyiek felderítő szolgálatának, sőt a genetikusoknak és a hidrológusoknak! A világ tudósainak mind nagyobb részét nyelték el a különféle katonai felderítő szolgálatok. Ugyanakkor a kutatások eredményei egyre homályosabbak lettek.

A diverzánsok felderítése gyerekjátéknak számított — amíg azok emberek voltak! Amikor viszont a hurrikánt, a jégesőt, a mezőgazdasági növények járványos betegségét, az állathullást, az újszülöttek halandóságának növekedését vagy a náluk tapasztalt rákos hajlamok szaporodását kellett volna diverzióval vádolni — sőt a végén már a meteorok hullását is (az ellenség területének bombázása meteorokkal még XX. századi ötlet volt!), — az élet elviselhetetlenné vált. De nem csak az egyszerű emberek élete, hanem az államférfiaké is. Tanácstalanok és zavartak voltak,

ha soha semmi bizonyosat nem tudhattak meg a hasonlóképpen zavarodott tanácsadóiktól.

A katonai akadémiákon az előadott tárgyak közé akkoriban csatoltak olyan új témákat, mint például kriptoeffenzíva és kriptodefenzíva, vagyis rejtett támadás és rejtett védekezés. Ezeknek volt stratégiájuk és taktikájuk, mint például az elhárítás elhárításának kriptológiája (vagyis az elhárítások átverése a négyzeten), aztán a kriptográfia, hadszíntéri enigmatika, és végül a kriptokriptika, amely titkos módon mutatta be a titkos fegyverek titkos alkalmazási módjait — ezeket már nem is lehetett megkülönböztetni a természet ártatlan jelenségeitől...

Elmosódtak a frontok valamint a kis és nagy ellentétek közti határok. Hogy a saját társadalma szemében befeketítsük a másik oldalt, különleges szolgálatok hamis természeti katasztrófákat produkáltak saját államuk területén, de olyan természetellenes jellegzetességekkel, amelyek nagyon is szembetűnőek voltak. Bebizonyították, hogy egy gazdag állam a szegény országoknak nyújtott segítség keretében a nagyon olcsón adott gabonához, kukoricához vagy kakaóhoz impotenciát okozó vegyszert adott... Ez volt a titkos születési avagy népesedési háború. A béke háború lett, a háború — béke.

Bár a folyamat katasztrófális hatásai előre láthatóak voltak — a politikusok továbbra is azt tették, amit addig: csak választóik kegyeiért hízelegtek, egyre ködösebb módon ígérgettek, hogy a dolgok a „jövőben” majd jobbra fordulnak. Ugyanakkor egyre kevésbé tudták irányítani a valós világ eseményeit. A háború nem attól lett béke, hogy totalitárius rendszerek ármánykodtak egymás ellen - mint azt Orwell képzelte egykor -, hanem a technológia szintjétől. Ez eltüntette a határt a természetes és mesterséges jelenségek között minden területen, az emberi világ minden részében, a környezetben és nemkülönben a kozmoszban is.

Az űrben - írta a *Dehumanization Trend in New Weapon Systems of the Twenty First Century* szerzője -, ahol nincs különbség a mesterséges és természetes fehérje, avagy a mesterséges és természetes értelem között, szintén nem lehetett megkülönböztetni a mesterségesen okozott katasztrófákat a természetesektől. Ahogyan a fényt természetes erők vonzzák, és belezuhan a fekete lyukba, soha többé nem jöhet ki a gravitációs kelepceből - hát az emberiséget is magába szívták az anyag titkai, és belezuhant a technológiai csapdába. Hogy minden erőt az új fegyverkezésre kell fordítani - már nem is a kormányok és államférfiak döntötték el, nem is vezérkarok vagy monopóliumok, netán más csoportok érdekei voltak a meghatározóak. Hanem az az egyre erősebb félelem, hogy a tudomány és technika következő nagy felfedezését a Másik Oldal teszi meg, s így előnyhöz jut. Ez végleg megbénította a hagyományos politikát. A béketárgyalásokat folytatók már semmit sem érthettek el, hiszen jóakaratauk - hogy lemondanak az Új Fegyerről - a másik oldal számára csak azt jelentette, hogy akkor nyilván egy Még Újabb Fegyverük van valahol eldugva...

Ráleltem a konfliktuselmélet matematikai képletére, amely megmutatta, hogy a további béketárgyalásoknak miért nem lehet eredményük. Az efféle konferenciákon meghatározott döntések születnek. Hát kérem, amikor a döntések meghozatalának ideje hosszabb, mint amennyi idő alatt új felfedezéseket valósítanak meg, amelyek gyökeresen megváltoztatják a döntésnek alávetett állapotot - a döntés még meghozatalának pillanatában anakronizmussá válik. Minden alkalommal „ma” kell eldönteni, mi volt „tegnap”. A döntés a jelen időből átcúsúszik a múltba, és ezzel már csak üres játékká lesz. Ez, és nem más kényszerítette arra a nagyhatalmakat, hogy Genfben egyezséget kössenek - ez lett a „Fegyvereket a Holdra” irányzat. A világ fellélegzett, de ez nem tartott sokáig. A rettegés visszatért - most azzal, hogy a lakatlan Holdon tárolt fegyverek támadhatják meg a Földet. Így aztán nem volt sürgetőbb feladat, mint felállítani a Hold-rejtély diagnózisát.

*

Azokban a roppant szenzációs, csillagközi utazásokról szóló történetekben ilyesmi sohasem fordul elő. Soha nem hallhatunk arról, hogy a különféle szerekek beinjekciózott űrhajós összehányta magát, vagy hogy lecsúszott a természetes szükségletek elintézését segítő cső és ettől nemcsak hogy bepisilt, de televizelte a szkafanderét... Éppen ez történt az első amerikai asztronautával szuborbitális repülése alkalmával, ám érthető történelmi-hazafias okokból a NASA annak idején a tényt elhallgatta a sajtó előtt. Amikor pedig mégis köztudottá vált, már senkit sem érdekelt az űrhajózás.

Minél jobban vigyáznak az emberre, annál valószínűbb, hogy valamelyik rosszul bekötött kábel túl szűk lesz a hóna alatt, egy csat becsípődik vagy az embert megőrjíti a viszketés. Amikor egyszer azt javasoltam, hogy építsenek be a szkafanderbe egy távirányítható vakaró szerkezetet – ezt mindenki tréfának vélte, és jót nevettek. Kivéve a rutinos űrhajósokat, azok bezzeg tudták, miről beszélek. Hiszen én fedeztem fel Tichy Törvényét, amely kimondja: szkafanderben elsőként az a testrészt kezd viszketni, amelyet semmilyen módon nem lehet megvakarni. Ez a viszketés pedig csak akkor szűnik meg, ha az űrhajóban komolyabb műszaki hiba keletkezik – akkor ugyanis égnek áll az űrhajós haja, és hideg verejték önti el. Ez nagy igazság, ám a Tekintélyek kijelentették: erről nem szabad beszélni, mert ez nem illik a Csillagok Felé Tartó Ember Nagy Lépéseihez. Hát hogy is nézett volna ki Armstrong, amikor lelépve az első LEM kis lépcsőin a Holdra – a Nagy Lépések helyett megjegyezte volna, hogy csiklandozza a gatyája, mert lecsúszott? Mindig is úgy véltem: az űrhajóssal helyet kéne cserélniök azoknak a repülésirányító uraknak, akik kényelmesen elterpeszkedve ülnek karosszékeikben, dobozos sört isznak, s rádión keresztül lelkesítő szavakat és jó tanácsokat küldenek.

német Bundestagban tizennyolc képviselői helyet szerzett a baktériumbarátok pártja, amely azt állította: a mikrobáknak éppen olyan joguk van az élethez, mint az embereknek, tehát nem szabad őket legyilkolni gyógyszerekkel, hanem genetikusan átalakítani, hogy emberek helyett valami mással éljenek.

*

láttam egy érdekes új enciklopédiát, a Félelem Lexikonát. Régen, írták a szerzők, a félelem forrása a Természetfölötti volt. Varázslatok, átkok, boszorkányok, eretnekek, ateisták, fekete-mágiák, démonok, bűnbánó kísértetek, erkölcstelen életmód, absztrakt művészet, disznóhús – ám az ipari korszakban már annak terméke lett. Az új félelem veszedelmesnek ítélte a paradicsomot (rákkeltő), az aszpirint (lyukat éget a gyomorba), a kávé (púpos gyerekek születnek tőle), a vaj (hát persze, hogy szklerózist okoz!), a teát, a cukrot, az autót, a televíziót, a diszkót, az aszkétizmust, a pornográfiát, a fogamzásgátlókat, a tudományt, a cigarettát, az atomerőműveket és a magasabb végzettséget.

*

az emberek abban hisznek, amiben hinni akarnak. Ennek terméke az asztrológia térhódítása. A csillagászok, akiknek tulajdonképpen többet kellene tudniuk a csillagokról, mint az összes többi embernek együttvéve, azt állítják, hogy a csillagok nem törődnek velünk. Hogy azok óriási felhevült gázgömbök, forognak a világ keletkezése óta, és kapcsolatuk a sorsunkkal biztosan sokkal kisebb, mint azé a banánhéjé, amelyen elcsúszhatunk és lábunkat törhetjük. Ám a banánhéjak senkit sem érdekelnek, viszont komoly lapok asztrológiai horoszkópokat közölnek, mi több, vannak zsebszámítógépek, amelyeken keresztül a tőzsdei manőverek előtt meg lehet kérdezni, vajon a csillagok mit szólnak terveinkhez? Nem hallgatják meg azt, aki állítja, hogy egy gyümölcs héja nagyobb befolyással van az emberiség sorsára, mint az összes csillag együttvéve. Egy ember azért született meg, mert az apja – hogy is mondjuk finoman – szóval idejében nem szakította félbe a nemzést, és ezért lett apa. Az anyja látva, mi történt, kinint vett be, és leugrált a szekrényről, de valahogy ez sem segített. Így hát megszületik a pasas, elvégez valamilyen iskolát, nadrágtartókat árul egy boltban, vagy postán vagy bejelentő hivatalban dolgozik. Egyszer csak megtudja, hogy minden egészen másképpen van. A planéták különleges együttállást alkottak, a Zodiákus jegyei nagy figyelemmel és kitartással olyan különös mintázatba álltak, az ég egyik fele összebeszél a másikkal csak azért, hogy ő életre kelhessen, a pult mögött állhasson vagy az íróasztal mögött ülhessen. Ez önbizalmat ad. Az egész mindenség körülötte forog, és ha a csillagok nem is kedveznek neki, sőt ha úgy állnak, hogy a nadrágtartógyártó tönkremegy és ő elveszti a munkahelyét – mégis

kellemesebb a tudat, hogy ezt is a csillagok akarták így, mintsem tudni, hogy ügyet sem vetnek rá. Verd ki ezt a fejéből azzal a rokonszenvvel együtt, amellyel a kaktuszt ajándékozta meg – és mi marad neki? Mezítlábas szegény üresség, reménytelen kétségbeesés.

*

Mint az megesett már, azt álmodtam, hogy nem tudok elaludni, vagy elalvás után azt hittem, hogy ébren vagyok. Felbecsülhetetlen ideig próbáltam kideríteni, most akkor alszom vagy sem, és addig töprengtem ezen, míg világosabb lett. Pirkad, gondoltam, és ha így van, akkor mégiscsak sikerült átaludnom néhány órát — de a fény nem az elfüggönyözött ablak felől jött. Az ajtó rése alatt szivárgott be, mégis döbbenetes erő volt. Mintha a folyosó padlóján egy erős reflektort irányoztak volna küszöbömre. Felültem az ágyon. Valami terjedt a padlón is, de nem víz volt, hanem mintha higany lenne...? Kicsiny gömbök formájában gurult a parketten, sekély tócsába olvadt össze, három oldalról érte el az ágyam előtti kis szőnyeget — közben az ajtó alatt a nagy fényben újabb patakokban ömlött be ez a fémes folyadék. Már majdnem az egész padlón csillogott a higanyos tükörkép. Bekapcsoltam az éjjeliszekrény kislámpáját. Mégsem higany lehetett, a színe inkább az időtől sötétült ezüstére emlékeztetett. Már annyi volt belőle, hogy a kis szőnyeg ringatózott rajta, ugyanakkor az ajtó előtt kialudt a fény. Előrehajolva ültem és tágra nyílt szemmel figyeltem, mi történik a szirupszerű, fémes folyadékkal. Mikroszkopikus csöppekre esett szét, ezek nagy kupacokba tömörültek, mint a gomba, majd az egész megdagadt, akár a tészta, és sűrűsödve emelkedni kezdett. Nem kétséges, hogy ez álom, mondtam magamnak — ám e kategorikus megállapítás ellenére sem volt kedvem megérinteni meztelen lábbal azt az anyagot. Ostobán néztem, ám ugyanakkor nem csodálkoztam, hanem elégedett is voltam. Régen „élő ezüstnek” nevezték a higanyt, és lám, most beigazolódott a terminus pontossága. Mert az csakugyan úgy mozgott, mintha élne, de nem akart sem növény, sem ember lenni, sem valamiféle szörnyeteg — végül is egy üres báb lett belőle, egy ember alakú páncél, vagy inkább egy rosszul elkészített, itt-ott lyukas burkolat. Elöl hosszúkás rés ásított rajta. Amikor jóval később megpróbáltam felidézni az emlékezetemben azt az átalakulást, a legjobb hasonlat a fordítva befűzött film volt. Mintha valaki előbb elkészített volna egy különös fegyverzetet, egy páncélt, aztán nagy hőnek tette ki, hogy elolvadjon a fém — csak mindez az én szemem előtt fordítva játszódott le.

Előbb volt a folyadék, azután kinőtt belőle a kivésett test, mert hát az mégsem páncél volt, már nem csillogott, mattá lett, és egy nagy, a fején haj, az arcán orr és száj nélküli kirakati bábura emlékeztetett. Igaz, volt két szemgödre. Végül egy természetellenes nagyságú nő kezdett kialakulni belőle. Vagy talán rosszul határoztam meg, hiszen belül üres volt, sőt a résen kifelé ásított a semmi. Az ördög

vigye el — ez a nőszobor most ruhákat kezdett ontani magából, előbb ugyanis fehérség borította el, mint a fehérnemű, aztán ezen a fehérségen világoszöld ruha jelent meg. Én már megnyugodtam, hogy ezt nyilván álmodom, hát felálltam az ágyról, és a látomáshoz közeledtem. Akkor az a zöld szövet megint fehér lett, most kórházi köpenyre emlékeztetett; közben egyre pontosabban kialakult az arc is. Ugyanakkor a fejet világos haj borította el, erre fehér, kárminpiros bársonyszalaggal keretezett ápolónői fityula került. No, ebből elég, gondoltam, ideje felébredni, hiszen nagyon ostoba ez az álom.

*

A jólét, amelyet a Holdra átrakott fegyverkezési verseny okozott, az ipar automatizálásával karöltve meglehetősen komor hatásokat eredményezett. Russell az elektronika kőkorszakának nevezte el. Terjedt az írástudatlanság, annál inkább, mert már egy csekket sem kellett aláírni, hisz elég volt az ujjlenyomat. A többi a számítógépes leolvasók dolga volt. Az Amerikai Orvosszövetség végleg elvesztette a harcot, és nem tudta megmenteni az orvosi szakmát. A számítógépek ugyanis jobban diagnosztizáltak, és végtelen türelemmel hallgatták meg a pácienseket. A komputerezett szex is végveszélybe került. A rafinált erotikus szerkezeteket semmivé tette ugyanis egy nagyon egyszerű berendezés, az úgynevezett Orgians. Háromrészes fülhallgatónak nézett ki kicsiny elektródákkal, a fejre kellett tenni. Volt hozzá egy gyermekpisztolyra emlékeztető kicsiny markolat is. Ha az ember meghúzta a ravaszt, máris átélhette a legnagyobb élvezetet, mert a megfelelő hullámok irritálták az agy megfelelő részeit. Így volt öröm minden fáradozás és izzadság nélkül. Sőt egy férfi vagy női másodpéldány fenntartásának költségei nélkül is. Nem beszélve arról, hogy nem kellett udvarolni, netán házasodni... Az Orgiansok elárasztották a piacot. Akinek a leginkább testhezállóra volt szüksége, az elment az élményszabóságra, no persze nem a szexológushoz, hanem az SZO-hoz (Számítógépes Orgazmatika). És bár a Gynandroics és egyéb cégek, amelyek a műhölgyeken (Syntbetical Female) kívül fiú- és lányangyalokat, najádokat, sellőket és mikro-nimfománokat is gyártottak, szinte fejükre álltak, nehogy lemaradjanak, ez nem sokat segített az eladásokon.

A legtöbb élenjáró államban eltörölték a kötelező iskolai oktatást. A deiskolarizációs doktrina szerint „gyermeknek lenni annyi, mint arra ítélni, hogy naponta a lelki terror kínzókamráiba járni, amit oktatásnak neveznek”. Csak egy örült akarhatja tudni, hány férfinget lehet varni tizennyolc méter perkálból, ha egy inghez 7/8 méterre van szükség – vagy hogy milyen sebességgel ütközik össze két vonat, ha az egyiket egy részeg és náthás nyolcvanéves masiniszta vezeti, 180 km/óra sebességgel, míg a másikat ennél 54/8 kilométerrel lassabban irányítja egy színvak mozdonyvezető, feltéve, hogy 23 kilométer vágányra 43,7 szemafor esett az automatizálás előtti korszakban...

Éppen ilyen fölösleges tudni bármit is a királyokról, háborúkról, hódításokról, keresztes hadjáratokról és a történelem egyéb régmúlt disznóságairól. A földrajzot meg legjobban az utazások révén lehet megtanulni. Csak azt kell tudni, mennyibe kerülnek a megfelelő jegyek, és ismerni kell a menetrendet. Minek idegen nyelveket tanulni, ha elég bedugni a fülbe a mini-fordítógép hallgatóját? A természettudományok deprimálják az embert és demoralizálják a fiatal elméket, de haszna sem lehet belőlük senkinek, ha nincsenek már orvosok, sőt fogászok sem (mióta bevezették a dentomatokat, az automatikus fogorvosokat, évente 30 000 ex-fogorvos követ el öngyilkosságot a két Amerikában és Euráziában). Kémiát tanulni annyit ér, mint az egyiptomi hieroglifákkal foglalatostkodni. Ha egy szülőnek mégis kedve lenne taníttatni a csemetéit, erre ott van a házi számítógép. Ám mióta a Legfelsőbb Bíróság kimondta, hogy az ilyen régmódi szülők gyermekeinek fellebbezési joguk van, az otthoni-családi oktatás is illegalitásba szorult, és már csak az utolsó szadisták ültetik gyermekeiket a gép elé.

Oktatógépeket azonban még szabad volt gyártani és eladni, legalábbis az Egyesült Államokban – hogy növeljék a vevők kedvét, a cégek egy-egy szép lőfegyvert is adtak a gépek mellé. Az írást lassanként a képirás helyettesítette, még az utcanév- és a közlekedési táblákon is. Russell nem sajnálta különösebben a dolgok ilyen állapotát, hisz véleménye szerint ez ellen úgysem lehet tenni. A világon élt még tizenvalahány ezer tudós, de a docensek átlagéletkora már 61,7 évet tett ki, és mind kevesebben csatlakoztak hozzájuk. Minden belesüppedt a jólét végtelen unalmába, ezért – mint Russell állította – a többség a Holdról fenyegető inváziót nagy elégedettséggel fogadta, a pánikhangulatot meg maga a média találta ki, hogy nagyobb forgalmat csináljon az üzletben. Jelenleg a bíróságokat teljesen eltömte az ügynevezett S-Orgiansok – S mint Suicid, vagyis öngyilkos – ügye. Ezek a legnagyobb kényelmet közepette az agy limbikus és hipotalamusz-része között áramutást adtak az ügyfélnek, amitől az a legnagyobb öröme közepette halt meg.

Jogi problémák támadtak az ügynevezett transzcendentális számítógépekkel is. Ezek lehetővé tették a kapcsolat felvételét a túlvilággal. Arról folyt a vita, hogy ez a kapcsolat reális vagy csak illúzió – de a közvélemény-kutatások kimutatták, hogy a vevők számára ez a kolosszálisnak hitt különbség egyáltalán nem jelentett problémát. Így hát a hagio-pneumátorok is nagy népszerűséget élveztek – általuk kapcsolatot hozhattak létre magával a Szentlélekkel. Majdnem minden egyház harcolt ez ellen, de mindeddig elenyésző sikerrel.

*

A por nem is por. Nagyon érdekes felépítésű mikropolimerek, szupravezető tulajdonsággal szobahőmérsékleten. Némelyik mellelőleg összekapcsolódott annak a szegénynek a részeivel, aki a Holdon maradt.

— Ez mit jelent?

— Még túl korai lenne a biztos válasz. Még csak néhány feltételezéssel rendelkezem. Egy ismerősöm révén sikerült kapnom egy csipetnyi port. Körülbelül fél óránk van. Az ugyanis, aminek révén kapcsolatot találtunk, lemegy az Egér láthatára mögé. Nappal nem szólalhattam meg, mert bár akkor több időnk lett volna, de a kockázat is nagyobb lenne.

Nagyon kíváncsi voltam, hogy Laxnak mi módon sikerült hozzám küldenie a fémrovart - de azt is tudtam, nem kérdezhetem meg.

— Mondd tovább, Bagoly, hallgatlak.

— Az aggályaim bebizonyosodtak, de ellenkező előjellel. Feltételeztem, hogy a Holdon születik valami abból a zűrzavarból, de azt nem tételeztem fel, hogy ott olyasmi keletkezik, ami a mi küldöttünket használja fel.

— Nem lehetne egy kicsit világosabban...?

— Főlegesen elmerülnék a műszaki zsargonban. Elmondom, mit tartok az igazsághoz hasonlóknak, olyan egyszerűen, ahogyan csak lehetséges. Immunreakció zajlott le. Nem a Hold egész felszínén, természetesen, de legalábbis egy ponton, és onnan kezdődött a nekrociták expanziója. Egyelőre így neveztem el azt a port.

*

A por nem is por. Nagyon érdekes felépítésű mikropolimerek, szupravezető tulajdonsággal szobahőmérsékleten. Némelyik melleleg összekapcsolódott annak a szegénynek a részeivel, aki a Holdon maradt.

— Ez mit jelent?

— Még túl korai lenne a biztos válasz. Még csak néhány feltételezéssel rendelkezem. Egy ismerősöm révén sikerült kapnom egy csipetnyi port. Körülbelül fél óránk van. Az ugyanis, aminek révén kapcsolatot találtunk, lemegy az Egér láthatára mögé. Nappal nem szólalhattam meg, mert bár akkor több időnk lett volna, de a kockázat is nagyobb lenne.

Nagyon kíváncsi voltam, hogy Laxnak mi módon sikerült hozzám küldenie a fémrovart - de azt is tudtam, nem kérdezhetem meg.

— Mondd tovább, Bagoly, hallgatlak.

— Az aggályaim bebizonyosodtak, de ellenkező előjellel. Feltételeztem, hogy a Holdon születik valami abból a zűrzavarból, de azt nem tételeztem fel, hogy ott olyasmi keletkezik, ami a mi küldöttünket használja fel.

— Nem lehetne egy kicsit világosabban...?

— Főlegesen elmerülnék a műszaki zsargonban. Elmondom, mit tartok az igazsághoz hasonlóknak, olyan egyszerűen, ahogyan csak lehetséges. Immunreakció zajlott le. Nem a Hold egész felszínén, természetesen, de legalábbis egy ponton, és

onnan kezdődött a nekrociták expanziója. Egyelőre így neveztem el azt a port.

— A nekrociták hogyan keletkeztek?

— A logisztikai romokból. Némelyik képes hasznosítani a napenergiát. Ez melleleg nem is furcsa, mert sok fotoelemes rendszer volt ott. A mennyiségüket több milliárdra becsülöm. Az a baj, hogy... szóval hogy a Hold fokozatosan ellenálló lett mindenféle invázióval szemben. De nehogy azt higgye, hogy ott valamiféle intelligencia keletkezett. Mint tudjuk, legyőztük a gravitációt, legyőztük az atomot, de semmire sem mentünk a náthával, az influenzával. Mivel a Földön biocönózisok jöttek létre, úgy is mondhatnánk, hogy a Holdon meg nekrocönózisok keletkeztek. Abból az egész zűrzavarból, kölcsönös ármányokból és támadásokból. Egyszóval a „kard és pajzs”-rendszer mintegy mellékesen, a programozók akaratán és tudtán kívül, haldoklása közben megszülte a nekrocitákat.

— De ezek tulajdonképpen mit csinálnak?

— Nos, úgy vélem, kezdetben a legősibb földi baktériumok szerepét játszották, vagyis egyszerűen szaporodtak. Nyilván sokfélék voltak, és a többség elpusztult, ahogyan az az evolúció során lenni szokott. Egy idő után feltűntek a szimbiotikus fajok. Amelyek a közös haszon reményében összedolgoznak. De ismétlem: nem volt itt semmi intelligencia, semmi ehhez fogható. Csak arra képesek, hogy rengeteg változatban átalakuljanak, akár az influenzavírusok. Ám a földi baktériumokkal ellentétben nem paraziták, hisz nem volt kin élősködniök, ha csak nem vesszük figyelembe a számítástechnikai romokat, amelyekből kikeltek. De ez csak a kezdeti táplálékukat adta. Az ügy mindenképpen komplikálódott már azzal is, hogy ezenközben kettéváltak ott azok a fegyverek, amelyek ott létrejöttek — amíg a programok még úgy-ahogy a tervek szerint működtek.

— A többit kitalálom. A fegyverek kétfélék lettek. Olyanok, amelyek az élők ellen, és amelyek a nem élők ellen irányultak?

— Az Egér ravasz. Így kellett lennie. Ám az elsődleges nekrocitákból, amelyek nyilván sok évvel korábban keletkeztek, már egy sem maradt. A nekrocitákból szelenociták lettek. Más szóval elkezdtek egyesülni, hogy túléljenek, hogy sokoldalúak lehessenek, mint — mondhatnám — az egyszerű kórokozók, amelyek az antibiotikumok hatására növelik falánkságukat azzal, hogy ellenállóak lesznek valamennyi antibiotikumra.

— De mi játszotta el az antibiotikumok szerepét a Holdon?

— Erről sokat beszélhetnénk. Természetesen elsősorban a szelenociták számára igen veszélyesnek bizonyultak a militáris önfejlődés azon termékei, amelyek feladata volt elpusztítani mindenféle „ellenséges erőt”.

— Ezt nem nagyon értem...

— Miért nem? Hiszen a Hold-projekt agonizáló fázisa most tart, de előtte sok éven át a fegyverek specializációja és fejlődése zajlott. Előbb a szimulált, később a legyártott

fegyvereké, és ezek némelyike megtámadta a szelenocitákat.

— Vagyis úgy bántak velük, mint „ellenséggel”, akit el kell pusztítani?

— Természetesen. Ez remek dopping volt. Az az „ágyú”, amellyel a gyógyszeripar lövöldözött a baktériumokra. Ez eredményezte aztán a fejlődés felgyorsulását. A szelenociták győztek, mivel ügyesebbnek bizonyultak. Az embernek lehet náthája, de a náthának nem lehet embere. Ez világos, nem? Ott nagy és bonyolult rendszerek játszották el az emberek szerepét.

— És mi volt azután?

— Nagyon érdekes és teljeséggel váratlan fordulat. A passzív ellenállás aktívvá változott.

— Nem értem.

— Védelemből támadásba mentek át. Meggyorsították, még hozzá katasztrofálisan a holdi fegyverkezési verseny romba döntését...

— Ez a por?

— Ez a por. Amikor pedig már csak a csodálatos genfi egyezmény pusztuló hullája maradt a színen, a szelenociták váratlan segítséget kaptak.

Nevezetesen?

— A diszperziós másodpéldányt. Hát ki is használták. Nem annyira elpusztították, mint inkább magukba fogadták, vagy jobban mondva: létrejött egy logikai-elektronikus információcsere. Egy hibridizáció, keresztezés.

— Ez hogyan lehetséges?

Hát, nem olyan különös dolog. Korábban már én is a félvezető jellegű szilikon-polimerekből indultam ki. Az én porom persze más, alkalmazkodóképessége mégis hasonló volt a holdporéhoz. Távoli rokonság, de rokonság. Végző soron ha meghatározott anyagokból építkezünk, hasonló eredményre jutunk.

És most mi lesz?

Ezt még nem egészen fejtettem meg. A kulcs a leszállásod lehet. Miért szálltál le a Mare Igniumon?

— A japán szektorban? Nem tudom. Nem emlékszem.

— Semmire?

— Tulajdonképpen semmire.

— És a jobb agyféltekéd?

— Ő sem. Már egészen jól értekezhetem vele. De ezt a hírt, kérem, ne adja tovább!

Rendben?

— Megörzöm a titkot. A biztonság kedvéért hát nem is kérdezem, hogyan csinálod. „Ő” tudja?

— Csak annyit, hogy amikor visszatértem az úrhajóra, a szkafander zsebe tele volt azzal a porral. De hogy hogyan került oda, nem tudja.

— Lehet, te gyűjtötted össze odalent. A kérdés csak az: miért?

— Ebből ítélve, amit most hallottam, talán tényleg én tettem. Hiszen a szelenociták csak nem törhettek be a zsebembe! De semmire sem emlékszem. Mit tud az Ügynökség?

— A por szenzációt és pánikot keltett. Főleg azért, mert a nyomodban haladt. Tudsz erről?

— Igen, S. professzor elmondta. Egy hete volt nálam.

— Hogy hagyjad magad megvizsgálni? Visszautasítottad?

— Nem egyenesen, de húztam az időt. Van itt még legalább egy pasas. Eltanácsolt tőle. Nem tudom, kinek a nevében. Úgy tesz, mintha páciens lenne.

— Ilyenekből több is van ott körülöttem.

— Mit jelent az, hogy „a por a nyomomban haladt”? A holdiak kémkedtek utánam?

— Nem okvetlenül. Az ember hordozhat kórokozókat anélkül, hogy tudna róluk.

— De az a história a szkafanderrel...

— Hát az kemény dió. Valaki beleszórta a szkafanderedbe, vagy magad tetted. Csak az a kérdés, miért?

— Te nem tudod?

— Nem vagyok távolbalátó. A helyzet meglehetősen bonyolult. Valamiért leszálltál, valamit találtál. Valaki megpróbált megfosztani téged az emlékeidről mindkét kérdésben. Innen ered a kallotómia.

— Vagyis legalább három szembenálló oldallal kell számolnunk?

— Nem az számít, hányan vannak, hanem: hogyan azonosítsuk őket?

— De voltaképpen miért lenne ez olyan fontos? Az egész holdi projekt kudarca előbb vagy utóbb kiderül. De még ha a szelenociták a Hold „immunrendszerévé” váltak is, milyen hatása lehet ennek a Földre?

— Kettős hatása. Az első — ami mellelleg régóta sejthető volt: visszatér a fegyverkezési verseny. A második — és ez az igazi meglepetés: a szelenociták elkezdtek érdeklődni irántunk.

— Az emberek, a Föld iránt? Nem csak irántam?

— Hát éppen ez az.

— Mit csinálnak?

— Egyelőre csak szaporodnak

— A laboratóriumokban?

— Mielőtt a mieink felfogták, mire megy ki a játék, amazok már szétszóródtak a világban. Veled csak egy kicsiny részük ment.

— Szaporodnak, és aztán?

— Hiszen mondtam: egyelőre semmi. Ultravírus méretűek.

— Mivel táplálkoznak?

— Napenergiával. Hallottam becsléseket — már több trillióan lehetnek a levegőben, az óceánokban, mindenütt.

— Teljesen ártalmatlanok?

— Eddig teljesen. De éppen ez ébresztett különös nyugtalanságot.

— Miért?

— Hiszen egyszerű: nem csak jelentős magasságból, de még kézbe véve is úgy néznek ki, mint a finom homok. No mármost: ha te leszálltál a Holdra, nyilván volt ennek valami oka. Ezt szeretnék megérteni.

— De ha semmire sem emlékszem, sem én, sem a másik agyféltekém?

— Ők nem tudnak a ti információcserétekről. No és különféle amnézia-típusok léteznek. Hipnózis alatt vagy más különleges körülmények között ki lehet szedni az emberből azt, amire ő maga semmiképpen sem emlékezik. És olyan óvatosan, finoman bánnak veled, nehogy egy sokk, egy agyrázkódás vagy más csapás károsítsa az agyat, vagy végleg kitörölje, amit tudsz, csak éppen nem emlékszel rá... Azonkívül a mi embereink egymás között is vitatkoznak. Arról van szó, melyik vizsgálati módszert válasszák. Ez mellesleg eddig csak a javadra vált.

— Most már talán tudom, hol a helyem ebben a történetben... De a következő felderítések miért nem hoztak eredményt?

— Ezt ki mondta neked?

— Az első vendégem, a neurológus.

— Konkrétan mit is mondott?

— Hogy a felderítők ugyan visszatértek, de „színházi előadást rendeztek nekik”. Így fejezte ki magát.

— Ez hazugság. Amennyire én tudom, utánad három felderítést szerveztek. Kettő teleferikus, ami közben az összes másodpéldány elpusztult. Az enyémet már nem használták, csak hagyományosakat. Igaz, speciális rakétákkal is felszerelték őket, hogy a holdi talajmintákat eljuttassák az űrhajóba, de ebből semmi sem lett.

— Ki semmisítette meg őket?

— Nem tudni, mert a kapcsolat nagyon hamar megszakadt. Már amikor leszálltak, a terepet pár mérföldes körzetben valamilyen köd vagy felhőzet lepte el, és azon a radarok sem hatoltak át.

— Ez nekem új. És mi volt a harmadik felderítővel?

— Leszállt, ott volt, és visszatért. Totális amnéziával. Csak a fedélzeten tért magához. Így hallottam. De nem vagyok benne teljesen biztos, hogy ez igaz, nem láttam őt. Minél homályosabb lesz a történet, annál jobban növelik a titkosságot. Ezért nem tudom, vajon ez a harmadik is hozott-e port. Feltételezem, hogy most vizsgálják szegényt, de nyilván eredménytelenül, ha még mindig ennyire vigyáznak rád.

— Mit tegyek?

— Szerintem rosszul áll az ügy, de nem reménytelen. A szelenociták most már rövidesen megbénítják a holdi fegyverkezési verseny utolsó szakaszát. A

rövidzáratok módszerét alkalmazzák. Elsőre azt pusztítják el, ami őket fenyegeti. A Hold-projektet szép csöndesen már leírták, de nem ez a lényeg. Van itt néhány elsőrendű informatikus, aki úgy véli, hogy a Hold érdeklődni kezd a Föld iránt. A jelszó: „a szelenoszféra behatol a bioszférába”.

— Mégis invázió?

— Nem. A vélemények megoszlanak, de inkább nem invázió. Semmi, ami belefér a hagyományos fogalmak kereteibe. Sok különféle dzsinnt küldtek jól lezárt palackokban, de kitörtek és küzdöttek, aztán mint melléktermék sok életerős mikroorganizmus jött létre. Ez nem úgy néz ki, mint egy előkészített invázió. Inkább világjárvány.

– Nem fogom fel a különbséget...

– Csak képletesen tudom ábrázolni. A szelenoszféra minden idegen behatolóval szemben úgy viselkedik, mint az immunrendszer az idegen testekkel. Antigének. Ám ha nem is egészen így van, hiányoznak nekünk másféle fogalmak, hogy ezt megértsük. A két felderítő akiket utánad küldtek ki, a legmodernebb fegyverekkel rendelkezett. Nem ismerem a részleteket, de nem volt az hagyományos, sem nukleáris fegyverzet. Az Ügynökség titokban tartja, mi történt a Holdon, de a porfelhők oly nagyok voltak, hogy számos csillagvizsgálóban észrevették és lefényképezték őket. Mi több – leülepedésük után megváltozott a terep. Olyan szakadékok, afféle kráterek keletkeztek, amelyek egyáltalán nem emlékeztettek a tipikus holdkráterekre. Az Ügynökség ezt persze nem titkolhatta el, hát inkább hallgat. A vezérkar csak akkor kapott a fejéhez. Csak akkor találták lehetségesnek, hogy minél erőszakosabb eszközöket használ a felderítés, annál erőteljesebb lehet az ellenakció

*

A féregprogramokból kikelt az információs erózió elmélete — hallottál róla?

— Valamit rebesgettek felőle...

— Hát ez az. Később derült ki, hogy ezt nem is a számítástechnika professzorai találták fel, hanem a baktériumok, körülbelül négymilliárd évvel ezelőtt. Kétszáz millió év plusz vagy mínusz, ennek már nincs jelentősége. Ugyanis a legrégebbi sejteknek, azoknak a legelsőeknek is volt saját programjuk, és egymást falták, egymás ellen küzdöttek, hisz nem volt még senki, akinek herpesze vagy rákja lehetett volna... De ezeknek a kitűnő szakembereknek ez a hasonlóság sehogyan sem fért a fejükbe. Hiába volt olyan kolosszális tudásuk. És csak néhányszor került sor ilyen próbálkozásokra, a nagy konzorciumok csöndes háborúiban, hogy megbénítsák a konkurencia számítógépeit. Akkoriban keletkeztek ezek a harci programok, nyilván olvastál róluk. Nem?

- De az már régen volt...

- Talán negyven vagy ötven évvel ezelőtt. És éppen ezért esett most szét minden... Hiszen a gumiboton, a konyhakésen és a pisztolyon kívül már nincs számítógép nélkül működő fegyver! Mindenütt programok voltak, programocskák, adatprocesszorok, hát ezért történt.

Pedig nincs intelligenciájuk. Ez világos volt kezdettől. Csak annyi eszük van, mint bármelyik vírusnak.

- Az, ami előlről bonyolult titoknak tűnik, hátulról nézve egyszerű, mint egy drót - mondta. - Elküldtük a legjobb fegyverteremtő programokat a Holdra? Bizony el. Azok ott x éven keresztül tökéletesedtek? De még mennyire! Teljes gőzzel egymásnak estek? Világos, másképpen nem is lehetett. Ki győzött? Mint mindig, az, aki a legkisebb térfogatba beletette a legnagyobb rosszindulatot. Győztek a paraziták, ezek a molekuláris apróságok. Még azt sem tudom, vajon kaptak-e már nevet. Én a Virus Lunaris Pacemfaciensnevet javasolnám. És arra is kíváncsi vagyok, hogyan és mi vonzott téged a Holdra, miért kellett ott leszállnod és idehozni ezt a pestist? Nekem már elmondhatod - csak privátim, mert a kormányok számára már teljesen mindegy.

— Minden programot elpusztítottak? A számítógépek emlékezetét, mindent? -

Hiszen az összes program megsemmisült, a földön, a levegőben, a víz alatt és a világűrben is. Semmi sem maradt belőle. Még ezt a levelet is kénytelenek voltak egy öreg Bell-helikopterrel hozni, mert az újakban minden bedöglött. Néhány perccel nyolc után kezdődött... És azok a marhák még azt hitték, hogy egyszerű víusról van szó.

- Mindenütt egyidőben történt?

Hiába próbáltam elképzelni a káoszt a bankokban, a repülőtereken, a hivatalokban, a minisztériumokban, a kórházakban, a számítóközpontokban, az egyetemeken, az iskolákban, a gyárakban...

- Pontosan nem lehet tudni, hisz nincs összeköttetés, de annak alapján, ami eljutott hozzám, mindenütt egyszerre történt.

- Ez hogyan lehetséges?

- Feltehetően lárvákat vagy túlélőpéldányokat hurcoltál be. Csírákat, amelyek aztán lavinaszerűen szaporodni kezdtek, hogy elérjenek egy bizonyos létszámot a levegőben, a vízben, mindenütt, amíg aztán az elért sűrűség aktivizálta őket. A holdi fegyverkezési programok voltak a legjobban védettek - no, hát a földiekkel könnyen leszámolhattak. Totális bitodémia! Parazitológiai bitocídium. Az élők kivételével, persze, hiszen a Holdon a vírusoknak nem volt dolga élő szervezetekkel. Ha nem így lenne, kinyírtak volna mindnyájunkat az antilopokkal, hangyákkal, szardíniákkal és a pázsittal együtt.

Világos. Fél év, vagy egy év múlva feltalálják az ellenszert a Virus Lunaris Bitoclasticusra, adnak neki az ellenvírussal, és a világ belemászik a következő csávéba.

– Talán nem is vesztet el az állásodat?

– Ami engem illet, elegendő van – jelentette ki kategorikusan. – Nem mintha nem akarnám. Egyszerűen túl öreg vagyok már. Az új korszakhoz újfajta képzettségre lesz szükség. Például „antilunáris informatikára” és ehhez hasonlókra. Nyilván termonukleárisan befűtenek a Holdnak, sterilizálják, bár ez milliárdokba fog kerülni, de megéri, bizony.

*